

MOEDERS IN DE KNEL NA SCHEIDING: EMPOWERMENT BIJ ZIJWEG

ROTTERDAM, 5 NOVEMBER 2016

DR SIETSKE DIJKSTRA, EXPERT HUISELIJK GEWELD EN GWENDOLYN BOOM,
JEUGDZORGADVISEUR EN ERVARINGSDESKUNDIGE

BUREAU DIJKSTRA, WWW.SIETSKE-DIJKSTRA.NL

OPBOUW

Beginnen met technolied, welkom en voorstellen	10 minuten
Kleed neerleggen voorwerp en keuze van 5 voorwerpen/verhalen	20 minuten
Korte intro Sietske me enkele pps	15 minuten
Korte intro Gwendolyn	10 minuten
Verhalen vertellen (story telling): vanuit je zelf, de vader en je kinderen	30 minuten
Speak out: Tips en Belemmeringen, vervolgens ophangen en poster maken	15 minuten
Afronding en vervolg (verhalen insturen) (mail lijst)	15 minuten
Empowerment: I will survive	10 minuten

HULP DIE NIET HELPT: GEEN BESEF VAN VOLGORDE

- Geen inzet op versterken van veiligheid van alle gezinsleden
- Geen bescherming en geen begrenzing bij (ex)partnergeweld
- Geen analytische kracht en richting (gebruik van MASIC)
- Geen of weinig professionele moed
- Drang tot verbeteren van communicatie
- Geen verstand van ouderbegeleiding, systeemgericht werken, oudervervreemding, trauma en empowerment

Eerst versterken van veiligheid (veiligheidsplan) en grondige analyse, daarna risicogestuurde zorg en dan pas werken aan herstel

WAT HELPT?

- Afstand nemen
- Loslaten en niet opgeven
- Een nieuw leven leiden
- Goed voor jezelf zorgen
- Je eigen waarden leven
- Jezelf en je kind beschermen
- Herstel van contact
- In verbinding zijn

HELPEDE VRAGEN

- Waar ontspan je van?
- Hoe ga je om met onrechtvaardigheid?
- Wat helpt je om te veranderen en niet te verbitteren?
- Wat geeft je vreugde en plezier?
- Wie zijn je beste vrienden?

PATRONEN VAN EX-PARTNERRELATIES EN ONGANG

- Korte relatie, verbreken relatie kort na geboorte van kind of langdurige relatie
- Co-ouderschap, begeleide omgang, bezoekenregeling, soms verbroken contact (omgaan met schadelijke en gevaarlijke ouder)
- Je onbeschermd voelen, gegijzeld en ontdaan en niet begrepen door tal van organisaties met wie ze in contact staan: de Raad voor de Kinderbescherming, jeugdzorg, mediators, huisartsen, begeleiders van systeemgesprekken Kinderen uit de knel. Psychotherapeuten en psychiaters worden niet of nauwelijks geraadpleegd.

FOCUSGROEP ZEVEN VROUWEN: VOORBEELDEN VAN DWINGENDE CONTROLE

Hij gebruikt het kind en dat is op mij gericht. Ik kan geen afspraken maken. Ik ben een marionet voor hem.

Hij weigert rekeningen of alimentatie te betalen: wil voortdurend aanspraak maken op mijn inkomen.

Mijn ex ziet altijd de aanval als de beste verdediging. Hij geeft geen toestemming om het contract bij de kinderopvang te veranderen terwijl onze werkdagen zijn veranderd. Niemand anders mag ons kind ophalen.

Mijn ex-partner is hoogbegaafd: hij heeft meer dan vijftien rechtszaken en wel bijna 50 klachten aangespannen. De hulpverlening is bang voor mijn ex die iedereen aanklaagt.

Hij misgunde het kind aan de borst en ging me steeds meer isoleren.

FOCUSGROEP ZEVEN VROUWEN: VOORBEELDEN VAN DWINGENDE CONTROLE

Mijn zorgen om seksueel misbruik van ons kind worden niet serieus genomen en gezien als beschuldiging van mijn ex-partner.

Mijn ex-partner kan niet voor ons kind zorgen. Hij liet het gas aanstaan, verschoonde hem niet, speelde met een groot mes en liet mij ons kind niet troosten of verzorgen.

Alles uit mijn leven wordt tot op de millimeter uitgeplozen: privébriefjes van het ziekenhuis over mijn bevalling, hulpverleningsgesprekken, de ober in het restaurant vlakbij. Alles mag en alles gebeurt.

Mijn ex-partner hackte mijn computer, nam digitale babyfoto's weg en plaatste afluisterapparatuur in mijn woonkamer.

CONTROLLEREND, MANIPULEREND EN INTIMIDEREND GEDRAG

- herhaaldelijk rechtszaken aanspannen, klachten indienen en polariserende procedures voorstellen
- isoleren: contact verbieden met grootouders, andere ouder
- dreigen met geweld, zelfverwonding, moord of suïcide
- manipuleren, dreigen en controleren van de ex-partner via het kind
- de andere ouder in een kwaad daglicht stellen bij de rechtbank, huisarts, school of opvang, vaak onder het mom van slachtofferschap'. Zij doet mij dit aan en ik mag mijn kind(eren) niet zien.
- zorgen over mishandeling als beschuldigingen interpreteren
- geweld gebruiken en dreigen met geweld (afluisteren, misgunnen, dossiers en brieven gebruiken)
- KINDEREN UITSPELEN EN NEGATIEF BEINVLOEDEN

Wanneer de betrokken professionals deze controle niet herkennen en erkennen, dreigen deze moeders in de fuik van de hulpverlening terecht te komen.

VEILIGHEID, RISICOGESTUURDE ZORG EN HERSTEL WAT ZEGGEN DE VROUWEN OP DE E-DAG INDE WORKSHOP?

Veiligheid en ris gestuurde zorg

- Politie (huisverbod, wijkagent, aangifte)
- Veilig Thuis
- Raad voor de Kinderbescherming
- Vrouwenopvang
- Zorgaanbieders: Kinderen uit de knel, Ouderschap Blijft
- Huisarts

Empowerment en herstel

- Hulp van advocaat (inkomen, huis, alimentatie, veiligheid)
- Digitale hulp of ondersteuning via Skype
- Krachtgroepen Zijweg

- Ondersteuning ontbreekt bij het versterken van de relationele veiligheid en het herstel van relaties met kinderen

KERNKWESTIES EN PATRONEN

INBRENG DEELNEMERS WORKSHOP

- Ik heb een narcistische ex: 'Ze zullen altijd iets vinden om je te raken, dus bescherm je tegen het raken' en neem afstand, leid een goed leven
- De angst dat je kinderen worden afgenomen: dit is een realistische angst waar verschillende patronen onder liggen. Het kan gebeuren dat je je kind beschermt tegen mishandeling of misbruik maar dat de kinderen toch naar de ex moeten of dat de kinderen bij de ex-partner worden geplaatst zodat zij een band kunnen opbouwen; het kan ook zijn dat de aanvallende ouder de andere ouder zwartmaakt en verwerpt en de kinderen negatief beïnvloedt die vervreemd raken en dit negatieve beeld overnemen (ouderverstoting)

KERNKWESTIES EN PATRONEN

INBRENG DEELNEMERS WORKSHOP

- De wereld staat op zijn kop, je vindt geen erkenning en er is geen gerechtigheid en het hele systeem is onbeschermd
- De structuur van de zorg: geen hoor en wederhoor, foute rapportages (feiten en meningen), geen waarheidsvinding, handelingsverlegenheid en gebrek aan professionele moed
- Last van angst door de woede van de ex-partner die niet wordt geanalyseerd, benoemd of begrensd (jeugd zorg is zelf bang voor mijn ex)

Uitspraken Dijkstra, 2016

Te vaak schieten professionals met hagel: ze bieden hulp die niet helpt, omdat niemand precies weet wat er wel en niet werkt en bij wie (140)

De hulpverlening was grenzeloos: er was geen kader, geen bescherming en geen respect (uitspraak moeder in de knel, 141)

Het beeld van een gevecht is te simpel. Het maskeert de onderliggende relatiepatronen en dynamieken. Een scheiding kan behalve een indringende transitie een uitermate gevaarlijke periode zijn waarin geweld en controle toenemen (145)

BELANGRIJKE VRAGEN

- Wie doet wat bij wie met welk effect
- Psychisch geweld: **coercive control**: het verkleinen van iemands speelveld en verminderen van mogelijkheden tot actie (Myhill, 2015)
- Meer aandacht voor stalking
- Meer aandacht voor ex-partnergeweld
- Normstellen bij geweld: Inzet van instrument: MASIC bij VT en de Raad

VERHALEN VERTELLEN

- Vanuit jezelf
- Vanuit de vader
- Vanuit de kinderen

- Analyse en conclusies

- Wat betekent dat? Hoe stel je je dan krachtig op? Hoe ga je om met belemmeringen en welke tips kun je delen?

TIPS EN BELEMMERINGEN

- Sterker worden
- Een rechtszaak aanspannen?
- Documentatie bijhouden?
- Observaties derden toevoegen?
- Geen waarheidsvinding
- Geen hoor en wederhoor toepassen
- Geweld onvoldoende benoemen en analyseren
- Machtsongelijkheid ongemoeid laten en daardoor grote onveiligheid laten voortbestaan

TIPS VAN DEELNEMERS VOOR JEZELF EN OM TE DELEN MET ANDEREN

- Werken aan zelfrespect
- Twijfel nooit aan je intuïtie/gevoel: luister daarnaar
- Voel je Ik
- Geloof in jezelf, in jouw ik
- Wat wil ik
- Teruggaan naar je eigen identiteit, bv toen je achttien was, om je eigen koers te bepalen
- Doe wat je leuk vindt minstens een keer per week, denk ook aan hobby's die je had
- Woede en onrecht omzetten in kracht zodat je door het hele proces heen kan gaan
- Sluit je af voor vuilspuiterij en geef alleen aandacht aan de zaken die echt van belang zijn voor je eigen geluk en veiligheid

TIPS VAN DEELNEMERS VOOR JEZELF EN OM TE DELEN MET ANDEREN

- Afstand
- Reageer pas als je emotie weg is   Tel je zegeningen
- Vind iemand die analytisch en gevoelig is en met je meekijkt
- Jij weet beter dan een ander hoe iets in elkaar steekt of werkelijk is
- Deel je verhaal in een brief of blog met anderen in je omgeving, desnoods ene aangepaste versie, het biedt erkenning
- Boekentips: het verdwenen zelf en herstellen van narcistisch misbruik
- Niet teveel voor instanties gaan want dat helpt toch niet in werkelijkheid
- Vermijd ieder contact met je ex en maak je niet financieel afhankelijk
- Schep bewijsbare feiten, zodat je uit het welles nietes komt

TIPS VAN DEELNEMERS VOOR JEZELF EN OM TE DELEN MET ANDEREN

- Schep een nieuw thuis, maak het een thuis zodat je thuis kunt komen
- Focus op de liefde voor je kind(eren)
- Gebruik beelden om je aan te sterken, vanuit de donkere tunnel naar het licht gaan
- Rustfase inbouwen om spanning weg te laten vloeien
- Maak lol met de kinderen
- Zoek naar balans en evenwicht en vergeet jezelf niet

DANK JE VOOR JE INZET: MUZIEK

- Laat je emailadres met ** achter op de lijst als je in 1500 woorden wilt schrijven over je ervaring en enkele instructies daarvoor wilt ontvangen
- Geef je emailadres als je de door jullie zelf gemaakte tips en belemmeringen poster wilt ontvangen
- <https://www.youtube.com/watch?v=bCByGOJCbIE>

LINKS NAAR ARTIKELEN

- [https://issuu.com/hogeschoolutrecht/docs/sociale innovatie in beeld -
kansen/1?e=1886195/39025895](https://issuu.com/hogeschoolutrecht/docs/sociale_innovatie_in_beeld_-_kansen/1?e=1886195/39025895)
- [http://www.sietske-dijkstra.nl/wordpress/wp-content/uploads/15196-Advies-Gendersensitiviteit-
prevalentieonderzoek-huiselijk-geweld-Regioplan-28apr16.pdf](http://www.sietske-dijkstra.nl/wordpress/wp-content/uploads/15196-Advies-Gendersensitiviteit-prevalentieonderzoek-huiselijk-geweld-Regioplan-28apr16.pdf)
- <http://av.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:20080/DS1>
- [https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2016/10/04/kamerbri-
ef-over-voortgangsrapportage-geweld-in-afhankelijkheidsrelaties/kamerbrief-over-
voortgangsrapportage-geweld-in-afhankelijkheidsrelaties.pdf](https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2016/10/04/kamerbrief-over-voortgangsrapportage-geweld-in-afhankelijkheidsrelaties/kamerbrief-over-voortgangsrapportage-geweld-in-afhankelijkheidsrelaties.pdf)